No. 179. 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk NIEUWS-BLAD,

Zondag en Maandag 29 en 30 Julij.

Frankrijk.

PARIJS, den 26sten Julij.

De *Moniteur* behelst heden een drietal koninklijke ordonnantien. Bij de eerste, van den 23sten dezer gedagteekend, wordt de uitvoer van alle krijgsmunitie, levensmiddelen, kleedingstukken, enz. aan de pyrenesche grenzen verboden; binnen den afstand van twee miriameters van de grenzen zal volstrekt geen vervoer van krijgsmunitie, dan op speciale vergunning, mogen plaats hebben. Bij eene tweede ordonnantie wordt de haven van Boulogne opengesteld voor den invoer van gesponnen wollen en katoenen stoffen, en worden aan de haven van Cannes eenige vrijheden toegekend met betrekking tot de ontvangst van producten uit Corsica. Bij eene derde ordonnantie wordt eenige wijziging in het tarief van douane gebragt.

— Al de troepen die de kampen van Luneville en St. Omer moeten uitmaken, zullen dezelven van den 1sten tot den 8sten augustus betrekken; de manoeuvres zullen den 20sten aanvangen.

— Aan de kolonels van de regimenten die in de hoofdstad in garnizoen zijn, is eene dagorder gezonden, om de soldaten, die politiestraf hadden, bij gelegenheid der julijfeesten daarvan te ontslaan.

— De verantwoordelijke uitgever van den *Temps* heeft van het vonnis geappelleerd, waartoe hij laatstelijk, wegens de mededeeling van het geheim comité der pairs, veroordeeld is. Het geldt hier, zegt het genoemde blad, de algemeene belangen der drukpers en de ware uitlegging van een artikel der septemberwetten. Daarenboven is onze zaak ook in het bijzonder die van verscheidene provinciale dagbladen, die ons artikel hebben overgenomen en zonder het minst ter wereld er aan te denken, zich, even als wij, processen en veroordeelingen op den hals gehaald hebben. In deze omstandigheden hebben wij gemeend niet te moeten aarzelen om de zaak voor eene hooge regtbank te brengen.

— Het *Journal des Débats* wijdt heden een geheel artikel aan het uit de engelsche bladen gedeeltelijk overnemen van een zoogenaamd plan van verdeeling van Frankrijk, dat uit de staatsarchieven van St. Petersburg zou zijn ontvreemd, en door keizer *Nikolaas* goedgekeurd. Ofschoon te regt het geheel voor eene lompe en belagchelijke misleiding houdende, heeft het *Journal des Débats* niet te min gemeend de voornaamste bijzonderheden van hetzelve te moeten mededeelen. De engelsche uitgevers van het plan zeggen vooraafgaandelijk, dat hetzelve in 1833 was opgemaakt en in 1836 te St. Petersburg onder de geheime staats-archieven geborgen; op dat tijdstip was het aan den graaf *Orloff* toevertrouwd geweest. Het oorspronkelijk stuk was in het fransch geschreven geweest en de steller van hetzelve zou, zoo niet de keizer zelf, dan toch zijne vertrouwdste raadslieden, onder zijn toezigt, zijn geweest. Bij dit plan wordt geheel Frankrijk verbrokkeld; Calais en Boulogne wordt aan Engeland gegeven, Artois komt aan de Nederlanden, Champagne aan Pruissen, Franche Comté aan Zwitserland, Provence aan Napels, Gascogne aan Spanje, Korsika aan Portugal, Avignon aan den Paus, enz.; het overige wordt in kleine Staten en republieken verdeeld, waarin zoowel de oudere als de jongere tak der Bourbons hun gebied zouden hebben. Lyon en Orléans worden republieken, en het geheel tot eene confederatie zamenverbonden, met eene vaste bondsvergadering te Parijs en Versailles. Wat Rusland zelf aangaat, dit zou zich vergenoegen met een deel der schilderijen van het museum en de doubletten der koninklijke bibliotheek. Sommige engelsche bladen hebben dit stuk in goeden ernst opgenomen en zich de verpligting willen opleggen om zich zoo mogelijk van de echtheid te overtuigen. Het *Journal des Débats* besluit zijne mededeeling, met te zeggen, dat de engelsche uitgevers, zijnde het huis *Ridgway*, zich ongetwijfeld door den eenen of anderen spotvogel om den tuin hebben laten leiden en dat het hem leed doet, door de opvatting van de engelsche bladen, zich met dit buitensporig stuk te hebben moeten bezig houden. Intusschen laat het onmiddellijk daarop een hevig artikel volgen van den engelschen *Globe* tegen keizer *Nikolaas*, gerigt.

— Men heeft berigten uit Madrid tot den 17den April. Dien dag heeft de koningin-regentes de zitting der beide kamers, zijnde de eerste volgens de tegenwoordige herziene constitutie, met de volgende aanspraak gesloten.

» Mijne heeren de senateurs en gedeputeerden!

» Uwe voor de natie even belangrijke en nuttige als voor mijn koninklijk gemoed aangename werkzaamheden zullen den noodigen tijd geschorst worden, opdat gij uwe heerlijke pligten zoudt kunnen vervullen en eenige rust in den schoot uwer familien genieten. Gij hebt een aantal wetten onderzocht, die, met eene oplettendheid en rijpe overweging welke den uitslag verzekert, het voorwerp uwer discussien hebben uitgemaakt. Andere ontwerpen zijn hangende gebleven, maar omtrent deze hebt gij belangrijke werkzaamheden bevolen en voorbereid, welke zullen ten einde gebragt worden, wanneer ik u weder zal zamengeroepen hebben, om, in overeenstemming met het koninklijk gezag, de verbeteringen welke de wetgeving en de maatschappelijke toestand vereischen, tot stand te brengen. Ik zeg u dank voor den geldelijken onderstand aan mijn gouvernement verleend, om de aanzienlijke op hetzelve rustende verpligtingen te vervullen, voor het vertrouwen waarmede gij het in den loop uwer zitting hebt vereerd en voor de onderscheidene gegevene autorisatien, met het doel om deszelfs werking en de onderscheidene takken van beheer gemakkelijker te maken. Uwe bestendige medewerking is eene vermogende bijdrage geweest voor de handhaving der openbare orde en voor de bespoediging van het einde des burgeroorlogs. De onafgebroken overwinningen door ons dapper leger behaald, de afdoende hulp der vloot, de edele pogingen der brave nationale militie, het gezond verstand en de onderwerping der bevolking aan de omstandigheden, in weerwil der ontberingen en der grootste opofferingen, duiden aan, te gelijk met de verdeeldheid die in de gelederen van het opstandelingsleger is uitgebroken, dat de dag van de bevrediging des koningrijks niet verre verwijderd is. In afwachting dat dit zoo gewenscht oogenblik eindelijk kome, zal mijn gouvernement geen middel verzuimen om de verwezenlijking mijner wenschen, welke die van de natie zijn, te bespoedigen.

» In uwe haardsteden teruggekomen, zult gij met hetzelfde doel werkzaam zijn. Ik twijfel niet of gij zult uwen welverdienden invloed besteden om onze medeburgers aan te moedigen in de volharding van hun heilig besluit voor onze regtvaardige zaak, om de bevolking eendragt in te boezemen, om de personen die zich hebben laten misleiden de oogen te openen, en om allen te overtuigen dat de nationale voorspoed, de wettige vrijheid van den troon der koningin, mijne doorluchtige dochter, niet versterkt en bevestigd kan worden dan door de gehoorzaamheid aan de constitutie, door den eerbied voor de wettig bestaande autoriteiten en door aanhoudende pogingen tot handhaving der openbare orde. Langs dien weg zult gij, tijdens uwe wetgevende betrekkingen afgebroken zijn, uwe medewerking blijven leenen, opdat vrede en overvloed spoedig de welverdiende belooning zijn voor de heldhaftige opofferingen en de onwankelbare getrouwheid der Spanjaarden."

De koningin-regentes werd bij het verlaten van de zaal met gejuich begroet. Onder de leden van den senaat werd verhaald, dat de koningin eene som van drie millioen realen achterstand van hare civile lijst, onder de ambtenaren die den meesten onderstand behoefden wilde doen verdeelen. Dit gerucht had niet weinig bijgedragen om het gejuich op den weg, welken de koningin langs reed, te vermeerderen.

— In berigten uit Bajonne van den 21sten wordt van een hevig gevecht gesproken dat op den 19den of 20sten in de nabijheid van Estella was voorgevallen. Het ontbrak echter aan zekere tijdingen daaromtrent.

— Op de beurs heerschte heden wederom dezelfde stilstand als de laatstvorige dagen. Er werd een berigt aangeplakt, dat de beurs aanstaanden saturdag, wegens de viering der julij-feestdagen, zou gesloten zijn. — De notering was heden: 5 pCt. 111; 3 pCt. 80,90; Nap. 1,99,10; Sp. Ardoin 22¾; Portugal 24¼; Rom. L. 102⅞.

Duitschland.

FRANKFORT, den 25sten Julij.

Den 19den des avonds zijn HH. MM. de keizer en keizerin van Rusland, met Hoogstderzelver dochter, nog te Toplitz aangekomen, alwaar twee dagen vroeger, ook de prins v. *Metternich* en de graaf *Nesselrode* en de heer von *Tatitscheff*, russisch gezant te Weenen, reeds den 16den, aangekomen zijn.

— Den 23sten bevond de grootvorst troonsopvolger van Rusland zich nog voortdurend ongesteld, te Hanover. — De tegenwoordigheid aldaar van den keurprins-medeRegent van Hessen, die, zoo men weet, even als Z. M. *Ernst August* in oneenigheid met de vertegenwoordiging zijns lands is, (ter zake der Rotenburgsche domeinen), had het gerucht doen ontstaan, dat beide vorsten over middelen zouden raadplegen om een einde te maken aan de bestaande verdeeldheid.

— In een bijzonder schrijven van hier aan een geacht blad, leest men:

» Alles kenteekent dat de Londensche conferentie nog lang bijeen zal behoeven te blijven, daar zij slechts de [illegible]

reeds bijna volbragte werk zal hebben te leggen. Dit wordt ook bevestigd door een artikel hetwelk het *Journal de la Haye* nopens het vertrek van den Oostenrijkschen gezant te 's Gravenhage naar Londen mededeelt. Maar eene andere oorzaak schijnt dit nog beter te bevestigen. De hollandsch-belgische aangelegenheid is namelijk in dit oogenblik van haar terrein verplaatst. Niet in Belgie zelf, is men beducht voor stappen die de hulp eener vreemde gewapende magt noodzakelijk zouden maken, maar in Parijs koestert men thans eenige bezorgdheid wegens de oppositie in de kamer van afgevaardigden, die deze gelegenheid zou kunnen te baat nemen om moeijelijkheden te verwekken. Ofschoon men daar ook juist geene daadwerkelijke onrust voorziet, zoo is het toch zeker, dat men de hollandsch-belgische aangelegenheid niet zoo lang onbeslist durft laten tot dat de kamers weder bijeen zijn. Na de afdoening van dit vraagstuk, zullen de spaansche aangelegenheden op den voorgrond worden gebragt; en het is ontwijfelbaar dat deze nog in Töplitz zullen ter sprake komen."

— Men verneemt, dat de pruissische bonds-gezant, vrijheer *von Schöler*, voornemens is voor eenige weken zich naar Schlangenbad te begeven, alwaar zich steeds nog de gouverneur van Luxemburg, de landgraaf van Hessen-Homburg, bevindt.

— Uit Baden schrijft men van den 20sten dezer: » In het armenbad alhier is thans een natuur-poëet uit Hausen, een dorpje aan den Donau, opgenomen. Deze mensch, die *Anton Schlude* heet, werd reeds bij zijne intrede in het leven door het ongeluk ontvangen, en dit bleef sedert zijne onafscheidbare gezellin. Hij behoort tot die ongelukkigen, waarvan men zegt, dat zij enkel voor hun aanwezen op de wereld reeds belooning te wachten hebben. Hij kwam met één oog ter wereld; spoedig verloor hij het gehoor, en doorliep vervolgens alle de wegen van menschelijke ellende en vernederingen. Men gevoelt eene warme belangstelling voor dezen man, als men, bij het vernemen zijner ongelukken, acht slaat op de zuiverheid en warmte van zijn gevoel, op zijn onwankelbaren moed en kinderlijk vertrouwen. Dit alles straalt in zijne gedichten door, die dit jaar, te Freiburg, zijn uitgegeven, en die van zijne zelfgeschreven levensbijzonderheden worden voorafgegaan, welke door niemand zonder het diepste medelijden zullen gelezen worden."

— Uit Weenen schrijft men van den 19den: » Naar men met zekerheid verneemt, zullen HH. KK. HH. de aartshertogen *Frans Karel*, *Lodewijk* en *Jan*, HH. MM. naar Milaan volgen. H. K. H. de aartshertogin *Sophia* (gemalin van den aartshertog *Frans Karel*) zal, na derzelver terugkeer uit Dresden, zich naar Ischl en van daar naar Tegernsee begeven, om bij hare doorluchtige bloedverwanten den nazomer door te brengen. H. M. de aartshertogin *Maria Louise* (hertogin van Parma) zal in de eerste helft der volgende maand naar hare staten wederkeeren, en later mede bij de kroningsplegtigheden tegenwoordig zijn."

Laatstgenoemde vorstin heeft den 18den een togtje, langs den *Ferdinands* ijzeren spoorweg, naar Wagram gemaakt.

— Den 21sten der vorige maand is te Vicosprano, in het italiaansche gedeelte van het zwitsersch kanton Graauwbunderland, eene evangelische synode gehouden, welke door 60 leden ward bijgewoond. In zeer lange had aldaar geene dergelijke vergadering plaats gehad, daar de weg derwaarts, over het hooge gebergte leidende, voor velen ten uiterste moeijelijk is. Onder de ter vergadering behandelde zaken, werd ook tot de vervaardiging en verbreiding van een volksleesboek over het waardig vieren der zondagen en christelijke feestdagen besloten, waartoe, door het van lieverlede bij de gemeente in onbruik geraken derzelven, de noodzakelijkheid algemeen werd gevoeld.

— De bevolking van Turin beliep aan het einde des vorigen jaars 120,408 zielen, waaronder 1514 joden. Een jaar vroeger bedroeg de bevolking 188 zielen meer.

In de *Gazzetta Piemontese* leest men een berigt uit Chambery, volgens hetwelk in de gemeente Chirmin den 14den der vorige maand een aantal rotsbrokken van de bergen gestort waren, en meer dan 20 morgen wijn- en bouwland vernield hadden. Gelukkig waren geene menschen hierbij omgekomen.

— In berigten uit Rome van den 14den dezer, wordt de verwachting te kennen gegeven, dat Z. H. in den aanstaanden herfst tot de benoeming van eenige kardinalen zou overgaan, ter vervulling van de bestaande vacaturen in het heilig kollegie; terwijl men tegen dien tijd tevens eenige veranderingen onder de hoofden des bestuurs te gemoet zag, hetgeen doorgaans eene benoeming van kardinalen vergezelt. Als kandidaten voor de laatstgenoemde waardigheid werden aangewezen monsignore *Tosti*, minister der geldmiddelen, een man die veel dienstjaren telt, monsignore *Rivschi*, de laatste afstammeling der graven *van Lavagna*, maggiordomo van den H. Vader, Monsignore *Soglia*, die reeds de gunsteling der vorige pausen, van *Pius VI* af, was.

De officiele sterfte-staten, die te Rome zijn bekend gemaakt, geven het getal der ten verleden jare in de pauselijke stad aan de cholera overleden personen, slechts op als 5419 bedragen hebbende. Bij velen werd de juistheid dier opgave in twijfel getrokken. De bevolking van Rome bedroeg bij het begin dezes jaars 156,552 zielen.

Nederlanden.

Breda, den 28sten Julij.

Uit 's Gravenhage meldt men, dat Z. Exc. de secretaris van staat, baron *van Doorn van West-Capelle*, heden (zaterdag) naar Zeeland zal vertrekken, om aldaar acht dagen te verblijven.

Naar men nader vernam, zou de afdeeling grenadiers eerst in de volgende week uit die residentie naar het kamp vertrekken, namelijk op den 5den en 6den augustus; en werd het 2de bataillon der 10de afdeeling eerst op laatstgenoemden dag in 's Gravenhage verwacht, om tijdelijk de grenadiers in het verrigten der garnizoensdienst te vervangen.

Voorts meldt men van daar, dat de heer *H. J. van As* niet tot commies, maar tot surnumerair ambtenaar bij het ministerie van binnenlandsche zaken benoemd is.

— Het blijkt, dat het uit 's Gravenhage medegedeelde berigt van de terugkomst hier te lande van Z. Exc. den heer baron *van der Capellen*, Zr. Ms. buitengewonen gezant te Londen, te voorbarig geweest is. Men verneemt thans, dat Zr. Ms. stoomschip *Cerberus*, te Hellevoetsluis liggende, eerst laatstleden dingsdag van daar naar Londen vertrokken is, om Z. Exc. af te halen, die niet eerder dan in de volgende week te 's Gravenhage verwacht wordt.

— Aan den heer *J. P. G. van der Meer*, notaris in het kanton Waalwijk, is, van wege Zijne Majesteit, magtiging verleend om zijne residentie uit de gemeente Waspik naar de gemeente Raamsdonk over te brengen.

— Bij besluit van Z. M. is bepaald, dat de attestatien *de vita*, ter bekoming van pensioens- of gagements-betaling, niet hooger dan ten bedrage van *f* 150, voortaan op ongezegeld papier kunnen worden overgelegd en kosteloos aan de belanghebbenden zullen moeten worden afgegeven.

— Men verneemt, dat aan heeren commissarissen over het vaderlandsch fonds ter aanmoediging van 's lands zeedienst over het jaar 1839 van 's rijks wege wederom eenige subsidien zijn toegestaan.

— Men schrijft uit Kampen, dat het voor den koophandel van Overijssel van hoog belang zijnde plan, om eene vaart van Zwolle, door Mastbroek, naar den IJssel te graven, thans ernstig besproken werd.

— Men verneemt, dat de koffijhuishouder *Allebrandi*, te Amsterdam, onmiddelijk na de uitspraak van het gisteren medegedeelde tegen hem gewezen vonnis door de correctionele regtbank, in appel is gekomen.

— Uit 's Gravenhage schrijft men van eergisteren, dat men ten huize van den broodbakker *Huigenaar*, op de beestenmarkt aldaar, in den sloitmand der dienstmaagd, het lijkje van een pasgeboren kind gevonden had. Op de dienstmaagd rustte het vermoeden, dat zij onlangs heimelijk in dat huis zou zijn bevallen, hare vrucht in een tuintje achter hetzelve verborgen, en naderhand weder opgegraven zou hebben.

— Gisteren is door het hof van assises te Amsterdam de persoon van *Teunisje Visser*, weduwe van *Cornelis Konynn*, vischdraagster, te Egmond aan Zee woonachtig, beschuldigd van kindermoord, van die misdaad vrijgesproken, en schuldig verklaard aan de wegmaking (*suppression*) van een kind, en dien ten gevolge veroordeeld tot tentoonstelling en zes jaren tuchthuisstraf.

— Op de in de volgende maand Augustus en in September plaats zullende hebbende najaarsveilingen der handelmaatschappij te Amsterdam, Rotterdam en Middelburg, zullen, onder anderen, worden aangeboden niet minder dan 527,378 balen en 375 vaten Java- en 1340 balen Sumatra-koffij.

— Bij eene ter gelegenheid van de kermis te Ulrum, aldaar, in de vorige week plaats gehad hebbende harddraverij, is de prijs, uit eene kostbare albasten pendule met twee zeer fraaije albasten bloemvazen bestaande, behaald door het rijpaard genaamd *de Nette*, toebehoorende aan den heer *E. J. Hommes*, te Nieuwolda, bereden door deszelfs zoon, *S. E. Hommes*.

— Behalve een twintigtal instellingen van weldadigheid in dit rijk, die eene meer algemeene bestemming hebben, — gelijk het genootschap voor behoeftige kraamvrouwen in de hoofdplaats dezer provincie, hetwelk deszelfs zorgen over het geheele gewest uitstrekt; het fonds tot aanmoediging en ondersteunning van de gewapende dienst, enz.; het gesticht voor doofstommen; dat voor blinden; de werkplaatsen van liefdadigheid; de kolonien der maatschappij van weldadigheid; het genootschap tot zedelijke verbetering der gevangenen — bestonden er, blijkens het *Verslag over het Armwezen in* 1836, van regeringswege bij de vertegenwoordiging des lands ingediend, in dat jaar 5819 gemeentelijke instellingen van weldadigheid, verdeeld in de volgende drie soorten, als: 1°. die tot het verleenen van onderstand; 2°. die welke strekken om het getal der armen te verminderen; en 3°. die ten doel hebben om de armoede voor te komen.

Honderd acht en veertig dier instellingen hadden verzuimd de door de regering gevraagde inlichtingen in te zenden. Het getal der personen, die in de weldaden dezer instellingen, omtrent welke inlichtingen zijn ontvangen, behalve in die der commissien of vereenigingen, welke [illegible] gestichten, en der banken van leening, [illegible] (in [illegible] eenige dubbele berekeningen) [illegible]. Het geheele getal dezer personen staat tot de bevolking als 178$\frac{25}{100}$ tot 1000. Volgens de van de besturen der bedoelde instellingen ontvangen opgaven, bedragen de uitgaven in het geheel *f* 16,027,404,53$\frac{75}{100}$. Volgens diezelfde opgaven, bedragen de ontvangsten in het geheel 16,417,196,45.

— De jongste berigten uit Stockholm melden, dat de toestand van Z. M. den koning geenszins vrees-inboezemend was en dat Hoogstdezelve de zittingen van den kabinetsraad geregeld bijwoonde.

— De berigten die men over Londen uit Portugal ontvangt hangen een somber tafereel van den tegenwoordigen toestand van dat land op. De schatkist bevond zich in een jammerlijken toestand, en de ingezetenen van het binnenland weigerden halsstarrig de voldoening der onlangs uitgeschreven belasting. Te Braga had zulks aanleiding tot een hevig oproer gegeven, ten gevolge waarvan de stedelijke regering

genoodzaakt was geweest, de afschaffing dier belasting te doen afkondigen. Ook staken de Miguellisten in de Algarven het hoofd weder op, en hadden, behalve den bekenden *Remechido* een nieuwen aanvoerder in den persoon van zekeren *Manuel Carrea* gekregen. — Bij een zoodanigen staat van zaken, is men geneigd om een dezer dagen te Weenen geloopen hebbend gerucht, — dat namelijk de Koningin Donna *Maria da Gloria* er over dacht om van de kroon afstand te doen, en met haren gemaal zich in de Oostenrijksche hoofdstad te vestigen, — niet voor geheel en al onwaarschijnlijk te houden.

De provinciale staten van Oost-Vlaanderen hebben dezer dagen insgelijks een adres aan vorst *Leopold* tegen de 24 artikelen opgemaakt. Door de staten van West-Vlaanderen, is op het tot hetzelfde einde gedaan voorstel van een der leden, geen besluit genomen en de zaak ter zijde gelaten, hetgeen voornamelijk aan den invloed van den gouverneur der provincie, den heer *de Meulenaere*, wordt toegeschreven. Thans beijvert men zich, vooral de geestelijkheid, in dat gewest, om ten deze bij de overige belgische provincien niet achter te staan. Ook de regering van Kortrijk wil een soortgelijk adres opmaken.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (27 Julij) waren genoteerd: Belg. 101⅞; O. Met. 106⅝; Sp. Ardoin 21⅛, 20⅞; Difered. 6; Nap. r. 93⅝; Rom L. 101⅝; Certif. te Antw. 100⅝; Bras 79¾. — Wissel op Amst. en Rott. ⅝ pCt. kont. en pap. verl. — Te Antwerpen en te Brussel is de koers der Spaansche *Ardoins* in de laatste dagen weder aanmerkelijk achteruit gegaan. In de laatstgenoemde plaats werd dit papier nog tegen 23 en gisteren tegen 20¾ à ⅞ gendieerd.

FRANKRIJK.

Het is eene eigenschap der jeugd, dat zij dikwijls den goeden wil voor de daad zelve, en ontwerpen voor wezenlijkheid aanziet; en zich het bezit van allerlei talenten en van persoonlijke gewigtigheid zich voorspiegelt, maar zelfs tot het minste toe van dat alles wordt gemist. Voorzeker heeft de jeugdige Vorst *Lodewijk Napoleon*, toen hij in 1836 den dolzinnigen wapenkreet te Straatsburg deed hooren, die sedert 1830 in Frankrijk kon opgaan, het zich in genoegzame mate gevleid, dat hij, als naamgenoot van een groot man, ja zelfs als zijn bloedverwant, daarin alleen genoegzamen regtmatigen titel bezat, om den troon van Frankrijk te beklimmen, en den schepter te zwaaijen over dertig millioen menschen, die hij, na jaren rust, nog altijd verbijsterd waande door den glans der overwinningen en verrukt door de aanschouwing van een martiaal genie! Maar de ongelukkige afloop van die proeve; de gedweeheid waarmede hij het grootmoedig aanbod van *Lodewijk Philips* aannam; en de uitslag van het Straatsburger proces, dat zoo het geene regtsweigering inhield, dan zeker de zaak bespottelijk maakt, door die poging tot omverwerping van den staat als een onschadelijk kinderspel aan te zien; dit een en ander moesten aan den jeugdigen dweeper de oogen hebben geopend, en hem met berouw hebben doen terugkeeren tot die staatkundige onbeduidendheid, waarin hij zich had willen ontrukken. Maar toen nu dezer dagen de jonge luitenant *Laity* voor het Hof der Pairs wilde doen gelooven, dat zijne declaratien op last en met voorkennis geschied waren van den jongen *Lodewijk Napoleon*, toen kon men het maar ter nauwernood gelooven, tot dat zijn brief van 2. Julij jl. aan *Laity*, daarvan getuigen moest. Doch wie zou in dien brief den stoutmoedigen Prins herkennen, die aan de spits van zijnen degen de keizerskroon van *Napoleon* wilde winnen! Hij die vóór twee jaren de regering van *Lodewijk Philips* aantastte, zegt nu, dat hij nu niet van zins was om de gemoederen in Frankrijk op te ruijen; doch hij had *Laity* belast met de uitgave der brochure, *opdat* » indien ooit de partijschappen het tegenwoordig bestuur (*in Frankrijk*) omverwierpen — en de ondervinding der laatste vijftig jaren wettigde die veronderstelling — en indien zij, na sedert drie en twintig jaren gewoon te zijn het hoog gezag te miskennen, de grondslagen van de maatschappij omkeerden; *opdat* alsdan de naam van *Napoleon* het plegtanker der hoop zou kunnen worden voor wat nog edeldenkend en vaderlandschgezind in Frankrijk overig was gebleven." Zoo ziet men heeft de jonge *Napoleon*, zijne pretensien geadjourneerd, tot dat *Lodewijk Philips* en zijne dynastie mogt vervallen van den Franschen troon; de prins behoudt dus zijn regt *in petto*, en hoopt zelfs niet eens voor den hertog *Bordeaux* te gaan; daar hij eerst dan zijne aanspraak zal willen doen gelden, wanneer de grondslagen der maatschappij zijn omgekeerd geworden. Dan zal de naam des grooten Veldheers moeten vereenigen wat in dien bajert niet vergaat! Waarlijk, de prins heeft eene groote schrede gedaan, als men zijne pogingen in 1836 tot omverwerping van *Lodewijk Philips*, bij zijn tegenwoordig manifest vergelijkt! Hoe geruststellend is dat berigt voor den man, die, met onbegrijpelijke behendigheid en voorzigtigheid, de binnenlandsche twisten heeft gesmoord en het aanzien buiten 's lands heeft gehandhaafd. Maar hoe schoon ook de taal van den jongen prins klinken moge, na het gebeurde in 1836 is het openbaar geworden, dat het hem meer te doen is om te regeren, en zelf koning of keizer te zijn, dan om het heil van Frankrijk. Of waartoe anders, dan om geheel het land in bloed te doen zwemmen, was die dwaze aanslag beproefd; waarlijk de Voorzienigheid heeft Frankrijk voor de treurige gevolgen van eene verdwaasde jonkheid behoed! Laten vrij de toosten op de zwitsersche schutters-feesten ter eere van den jongen Prins gedronken worden; dat geklank der glazen en dat gejuich zal Europa noch Frankrijk deren; maar eene nieuwe staatsomkeering in Frankrijk zou den algemeenen oorlog wekken. Het kan waar zijn, dat, zoo als de *Courrier Français* zegt, er geen kwaad in steken zoude, maar het misschien beter zou zijn, dat de familieleden van *Napoleon* niet uit Frankrijk gebannen waren; omdat deze zich geen ander Frankrijk, dan dat van het keizerrijk kunnen voorstellen; het zou gewis ook de vastheid van den troon van *Lodewijk Philips* niet schokken indien onder de kolom op de Place Vendome de asch rustte van den held wiens bekende beeldtenis op derzelver spitse staat; maar zou voor de rust van Europa het wel goed zijn, dat die familieleden altijd in de gelegenheid gesteld werden, om het vuur van tweedragt aan te blazen; en van elk misnoegen partij te trekken, om oproer of opstand te verwekken? Want wie waarborgt dat allen zóó zediglijk, als thans *Lodewijk Napoleon*, hunne aanspraken verdaagd hebben tot na den uitgang der dynastie van den nu regerende koning?

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Dezer dagen is de verdienstelijke Wurtemberger hofarchitect von SALUCCI tot corresponderend medelid der koninklijke Britsche Akademie van bouwkunde benoemd geworden. — Op den 20sten dezer werd aan de hoogeschool te *Würzburg* een Griek, ANASTASIOS DEMETRIADES, uit *Philippolis*, in *Turkye*, tot het doctoraat in de geneeskundige faculteit gepromoveerd. De daarbij gehoudene disputatie had in het nieuw grieksch plaats, waarvan tot heden op de Duitsche hoogescholen nog geen voorbeeld bestond; de universiteit te *Weenen* welligt uitgezonderd. — Te *München* is in de vorige week eene verzameling van etrurische vazen, enz., uit 1800 stuks bestaande, aangekomen. Dezelven werden in de omstreken van *Viterbo* gevonden en onlangs door koning LODEWIJK van *Beyeren* gekocht, om in de Pinakothek te *München* te worden geplaatst. — Een der Weener geneesheeren, Dr. MAUTNER, is in het vorig jaar op het menschlievend denkbeeld gekomen, om op eigen kosten een gesticht ter verpleging en herstelling van behoeftige zieke kinderen op te rigten, 't welk sedert zijn ontstaan reeds zulke vruchten gedragen heeft, dat van een getal van 47 kinderen, allen beneden de 12 jaren oud, 41 aan hunne ouders hersteld teruggegeven werden. Deze navolgenswaardige inrigting zou, naar men meende, eerlang onder het onmiddellijk toezigt der regering gesteld worden. — Onder de jongste letterkundige verschijningen in *Duitschland* verdient eene overzetting vermelding van PAUL WARNEFRIEDS geschiedenis der Longobarden, naar een handschrift uit de 10de eeuw, dat zich op de Bamberger bibliotheek bevindt.

RUSLAND. — Bij het uittreksel van het verslag des ministers voor het openbaar onderwijs, over den staat van hetzelve in het russische rijk gedurende 1837, in ons Nommer van den 19den dezer medegedeeld, kunnen wij ten aanzien van de uiterlijke gesteldheid der gestichten van hooger onderwijs, nog vermelden, dat de hoogeschool te *Petersburg* gedurende het afgeloopene jaar een getal telde van 73 leeraars en beambten en 385 studenten; de hoogeschool te *Moskou*, 96 leeraars en beambten en 611 studenten; de hoogeschool te *Charkoff*, 81 leeraars en beambten en 315 studenten; de hoogeschool van *Kasan*, 75 leeraars en beambten en 170 studenten. Aan deze hoogeschool is, gelijk reeds vroeger gemeld werd, een leerstoel in de Chinesche taal opgerigt en worden leerboeken in het Mongoolsch vervaardigd; de hoogeschool van *Dorpat* telde 74 leeraars en beambten en 563 studenten. Van de onderscheidene universiteitsbibliotheken telde die van *Petersburg* 24,145 deelen, de Moskousche bibliotheek 62,652, de Charkoffsche 33,186, de Kasansche 33,294 en de Dorpatsche 62,042 deelen. — Het getal der in *Rusland* in het jaar 1837 verschenen oorspronkelijke boekwerken, beliep 740, en dat der vertalingen 124; derhalve in het geheel 866, zijnde 112 meer dan in 1836. Het getal der periodieke geschriften onder het toezigt van het ministerie voor het openbaar onderwijs verschijnende, beliep 48. Eene in het oogvallende verschijning, met opzigt tot de letterkunde in *Rusland*, was, in 1836, dat er alleen in de hebreeuwsche taal toenmaals 98 werken verschenen; in het vorige jaar bedroeg dit getal slechts 40. De vertolkingen maakten in 1835 het zevende gedeelte van de oorspronkelijke werken uit; in 1836 nog het zesde gedeelte; de eerstgenoemden nemen met ieder jaar af, terwijl het getal der laatsten toeneemt. Onder de in 1837 verschijnende oorspronkelijke werken hadden er 116 eene zuiver wetenschappelijke strekking. De werken in vreemde talen vinden voorts jaarlijks grooteren toegang in *Rusland*. In de jaren 1834 en 35 werden omstreeks 300,000 boekdeelen ingevoerd; in 1836 ongeveer 350,000 en in het vorig jaar 400,000 deelen. Herhaalde gevallen van inbreuk op de bepalingen der censuur van de zijde der periodieke drukpers, hebben aanleiding tot scherpere maatregelen gegeven; ten gevolge daarvan worden thans de dagbladen door twee censoren doorgezien.

ZWEDEN. — De Zweedsche Akademie van Toonkunst heeft den vermaarden Noorweegschen violist OLE BULL, alsmede een duitschen toonkunstenaar, H. WOLFF, van *Frankfort*, eenstemmig tot hare medeleden benoemd.

ENGELAND. — In de vorige week werd te *Londen* in de opera een nieuw stuk opgevoerd, 't welk om de bijzonderheid dat de vervaardiger, die ook zelf medespeelde, W. SHAKSPEARE was geheeten en een afstammeling van zijn grooten naamgenoot werd gezegd te zijn, den loop van het publiek had gelokt. Het naauwelijks middelmatig stuk: Het bevel der koningin (*the queen's command*) geheeten, vond weinig bijval, meer nog het spel van den nieuwen acteur, schoon ook dit veel te wenschen liet; evenwel werd laatstgenoemde, uit hoofde van zijn naam, na het einde der voorstelling, teruggeroepen en met daverend handgeklap begroet.

FRANKRIJK. — Op den 19den dezer is te *Parijs* de directeur der studien aan de Polytechnische school, DULONG, een verdienstelijk schei- en natuurkundige, overleden. Hij bereikte den ouderdom

van 53 jaren en was medelid der Akademie en hoogleeraar in de faculteit der wetenschappen; hij was een dier weinigen van de nieuwe geleerden, die zich door hunnen arbeid geen vermogen verwierven. — De wetenschappelijke commissie, wier taak het zal zijn om alle deelen van het Noord-Afrikaansch gebied, zoover de magt der Franschen zich uitstrekt, te bereizen, en van dit belangrijk gedeelte van *Barbarye* eene beschrijving te geven, inzonderheid met opzigt tot de aardrijkskunde, oudheidkennis en natuur-wetenschappelijke aangelegenheden, zal met het begin van het jaar 1839 de reis derwaarts aannemen, verscheidene jaren in die gewesten verblijven en het eerst de provincie *Constantine* bezoeken. In de zitting van de Akademie van Wetenschappen van den 9den dezer, werd door den heer Arago het door hem, in gemeenschap der heeren Brogniart en Dumeril en anderen, op verzoek van den oorlogsminister, opgemaakt rapport gelezen, eene instructie behelzende van de zaken, welke de commissie voornamelijk tot het doel harer navorschingen moet kiezen. Bij dit rapport werdt onder anderen de wensch te kennen gegeven, dat de Akademie zelve de kandidaten voor de reize benoeme; zij zal wijders hare gevoelens te kennen geven over de werken, instrumenten en verdere middelen, die de commissie van dienst kunnen wezen, en hetgeen verder tot hare toelichting kan strekken. Men wil ook iemand benoemen, die zich te *Algiers* blijvend met het doen van meteorologische waarnemingen bezig houdt. — In de jongste zitting der Akademie van Wetenschappen werd mededeeling gedaan van een nieuw alliage, uit platina, zilver en koper zamengesteld, dat strekken zou om de stukken in de uurwerken, waarin de spillen draaijen, te vervangen, aangezien de tegenwoordig in gebruik zijnde stukken van dien aard door den invloed van de olie te lijden hebben, waartegen het gezegd nieuw metaalmengsel volkomen bestand was. — De Maatschappij van oudheidkunde in *Normandye*, zal op den 8sten Augustus aanstaande, onder het voorzitterschap van den heer Guizot, te *Caen*, hare jaarlijksche zitting houden. — De heer S. Julien, lid van het Instituut, heeft dezer dagen voor de koninklijke drukkerij ontvangen twee volledige stellen chinesche karakters, te zamen uitmakende 85,000 beweegbare stempels, welke de bestierders van de vreemde zendingen op zijne kosten, in het binnenste van *Chinæ*, op 500 uren afstands van *Canton*, hebben laten graveren. Door middel van deze beweegbare letters, zal men gemakkelijk een nieuw chineesch woordenboek en den oorspronkelijken chineeschen tekst naauwkeurig kunnen nadrukken, en zal ook de studie van het chineesch, die velen nog zoo zeer afschrikt, daardoor gemakkelijker worden gemaakt. De chinesche typen komen overeen met al de onderscheidene teekenen van het keizerlijk woordenboek van *Khang-hi*, in 32 deelen in 8°. vervat. — De heer Jubinal, van wege den minister voor het openbaar onderwijs met het doen van nasporingen omtrent de geschiedenis der middeneeuwen belast, heeft in de Bibliotheek van *Bern*, onder de aldaar zich bevindende 1100 handschriften, een aantal belangrijke documenten gevonden, onder anderen een reglement over den wapenhandel in die tijden. Een deel dier Mss. zou afkomstig zijn uit de abdij *Fleury*, in *Bourgondie*, tijdens de oorlogen met dit gewest naar *Bern* overgebragt. De heer Jubinal had ook een aantal tapijten en andere voorwerpen van denzelfden oorsprong te *Bern* gevonden. — De fransche Akademie heeft besloten, dat de eerste prijs *Monthyon*, dit jaar zou toegekend worden aan den heer E. Alletz; voor zijn werk: *De la démocratie nouvelle, ou des moeurs et de la puissance des classes moyennes en France*. — Onder de Middeleeuwsche gewoonten die langzamerhand in *Frankrijk* weder schijnen te herleven, behoort de valkenjagt te worden gesteld. In de eeuw van Lodewijk XIII zond *Belgie* jaarlijks een aanzienlijk getal dier op de jagt afgeregte vogels naar *Frankrijk*. Thans ziet men wederom, even als toenmaals, transporten valken door *Parijs* komen naar het zuiden van *Frankrijk* bestemd, zoodat, wanneer deze smaak heerschende wordt, weder even als toenmaals ieder aanzienlijke zijne valkenierderij zal zien hebben. De gezegde vogels schijnen vooral uit het Limburgsche, uit den omtrek van *Valkenswaard* te worden getrokken.

VERLOTING VAN SCHILDER- EN KUNSTWERKEN TE *ROTTERDAM*.

Door het Schilderkundig Genootschap *Hierdoor tot Hooger en Arti Sacrum* te Rotterdam, zal, even als vroeger, eene *Verloting van Schilder- en Kunstwerken* plaats hebben, uit de Tentoonstelling aldaar.

Aandeelen in die Verloting zijn te bekomen à Vijf Gulden, bij den Heer *J. Schouman*, Leeraar der 1ste klasse in het handteekenen aan de Kon. M. Akademie, Veemarktstraat, te Breda.

Ter Amsterdamsche beurs van gisteren waren genoteerd: Ned. Werk. Sch. 2½ pCt. 55¼ ⅛; dito 5 pCt. 102⅛; Kansb. ƒ 25 ⅞; Am. Synd. 4½ pCt. 96¼ ⅛; dito 3½ pCt. 80¼; C. I. 5 pCt. 99⅝, 15/16; Handelm. 168¾, 169¼; Ards. 21⅛, 7/16; Rusl. 106⅝; Met. 99⅛; dito 2½ pCt. 58; Braz. 79¾, ⅞, 80; Col. 19¾; Rijn Spoorweg 106¼.

M. ALBESPEYRES, Pharmacien Faubourg St. Denis N°. 84, à *Paris*, a reçu de nouveau les félicitations de médecins en chef des hôpitaux de France et de l'Etranger, membres des académies de médecine, professeurs à leurs écoles, pour les admirables améliorations qu'il a apportées, il y a plus de 25 ans, dans le pansement des Vésicatoires et des Cautères. Le PAPIER D'ALBESPEYRES est prescrit par eux avec soin, depuis que des préparations irritantes, taffetas et papiers, imitées de celles de l'inventeur, et ne portant pas le cachet ALBESPEYRES, ont paru dans le Public.

*** Mr. DE ROY en Mr. BEENS, Notarissen te *Breda*, zullen, ten verzoeke en ten woonhuize van den Heer DAVID RIJKEN, Banketbakker te *Breda*, op Dingsdag den 31 Julij 1838 en volgende dagen, des voormiddags ten *tien* ure, publiek Verkoopen:

Een zeer aanzienlijken en wel geconserveerden INBOEDEL, bestaande in: Mahonijhouten Tafels, Hoek- en Dien-Buffetten, Rol-Bureaux, Latafels, Uittrek-, Speel-, Nacht- en Penant-Tafels, Mahonijhouten Stoelen met Trijpen en andere Zittingen, Spiegels, Schilderijen en Canapés. Eene extra goede slaande Pendule, Statie-, Val-, Glas- en andere Gordijnen, Ledekanten met Behangsels, Bedden met hun Toebehooren, Haren- en Bunten-Matrassen, Tapijten en Carpetten, Kleer- en andere Kasten, Porseleinen Koffij- en Thee-Serviezen, eene groote partij opregt Japansch Porcelein, veel Koper-, Tin-, Blik-, IJzer- en Aardewerk, Blikken Theebussen en wat verder ten Verkoop zal worden aangeboden.

Alles daags te voren, ter plaatse voornoemd, voor een ieder te zien.

TE KOOP.

Een in *Brussel* gemaakt Brabandsch KARRETJE, op Riemen, met twee Banken, Linnen kap, Lantaarns en eenen langen Boom, om het mede met twee Paarden te kunnen rijden.

Te bevragen bij den Notaris WIERCX, te *Ginneken*.

In *den Doelen*, bij VAN DEN NOORT, buiten de *Boschpoort*, te *Breda*, is een Koopman gearriveerd met eenige extra schoone Mecklenburgsche RIJPAARDEN; hij zal alhier eenige dagen verblijven.

VERKOOP TE OUDENBOSCH.

Donderdag den 16. Augustus zal men provisioneel en Donderdag den 30. Augustus 1838 zal men finaal te *Oudenbosch*, des avonds ten 6 ure, publiek Verkoopen:

De kapitale BIERBROUWERIJ, genaamd *HET ANKER*, een PAKHUIS met twee ZOLDERS, met MOUTERIJ en ACHTERHUIS; eene kapitale SCHUUR met STALLING en een HEEREN-HUIS, met drie Beneden- en twee Boven-Kamers, Kelder, Keuken, Zolder, Regen- en Welpomp, TUIN en vrijen Achteruitgang. Alle panden bij het Kadaster bekend sectie D., n°. 84.

Inmiddels uit de hand te Koop en te bevragen bij den Notaris J. J. VAN BREDA, te *Oudenbosch*.

STOOMBOOTEN

WILLEM DE EERSTE en KONINGIN DER NEDERLANDEN.

Varende in het Beurt weer tusschen NIJMEGEN en ROTTERDAM, vice versa.

Van NIJMEGEN naar ROTTERDAM en 's HAGE, alle dagen 's morgens ten 7 ure, en Van ROTTERDAM naar NIJMEGEN, alle dagen, 's morgens ten 6 ure.

Zullende dadelijk bij aankomst te *Rotterdam* eene zeer geschikte DILIGENCE gereed zijn, om de Passagiers naar *'s Hage* te vervoeren, terwijl 's morgens ten half vier ure te *'s Hage* bij J. STAAS, op de Bierkade, zal afrijden eene DILIGENCE, ten einde voor het vertrek der STOOMBOOT te *Rotterdam* aan te komen.

STOOM-JAGT

PRINSES MARIANNE.

van MIDDELBURG naar ROTTERDAM, *Julij* en *Augustus* 1838.

Van Middelburg.			Van Rotterdam.		
Dingsdag 31,	's morg.	6½ uur.	Woensdag 1,	's midd.	12 uur.
Vrijdag 3,	»	9½ »	Zaturdag 4,	's morg.	3½ »
Zondag 5,	»	11 »	Maandag 6,	»	[illegible]

Aan den Boekhandel.

De Uitgever F. P. STERK, te *Breda*, berigt bij deze, dat na den 15. Augustus aanstaande niet meer dan tot verhoogden prijs, Bestellingen kunnen geschieden op het, bij hem ter perse gelegd Werk, REIS over BELGIEN EN FRANKRIJK NAAR ITALIE EN TERUG OVER ZWITSERLAND EN DUITSCHLAND, in 1837. Gedaan door JAN J. F. WAP, in 2 deelen, met of zonder Album, en waarvan het 1e deel met 1e October het licht zal zien.

Te Breda, bij BROESE en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.